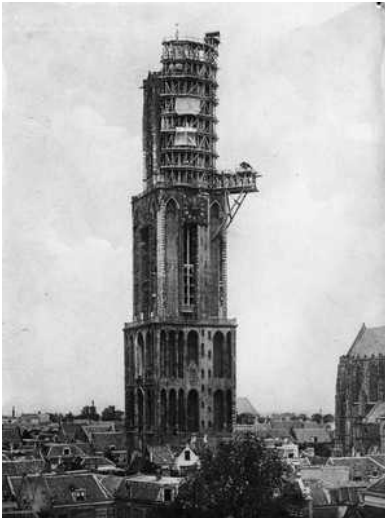

De reus wordt weer opgelapt

De Domtoren tijdens de restauratie in 1902.

Foto's het utrecht's archief

De Domtoren tijdens de restauratie in 1902.

De Domtoren in 1924.

De Domtoren, icoon van Utrecht, is toe aan groot onderhoud. Niet voor het eerst; in de 19de eeuw stond de 112 meter hoge toren zelfs op instorten.

Je moet er maar op komen, een houten steiger vergelijken met een beest of zelfs een monster. De Maasbode, een katholiek dagblad met landelijke versijning had een verslaggever in dienst die zo vindingrijk was, nadat hij de restauratie van de Domtoren in het begin van de vorige eeuw had gevolgd.

'Als een reusachtig reptiel zoog het houten gevaarte aan de gevels van den toren en telkens, waar het geweest was, liet het een frisschen, gaven muur achter', schrijft hij in de krant van 7 mei 1931.

'Ongeveer dertig jaren lang heeft de reus vervaarlijke houten monsters tegen zijn romp moeten dulden. Van 1902 tot 1911 klampte zich een kolossale steiger aan het rijzige bovenstuk vast, gedurende elf jaren zette het gedrocht daarna zijn vele klauwen in het tweede gedeelte om dan tot 1928 langzaam langs de muren van het onderste vierkant rond te trekken.'

De reus dus. 112 meter en 32 centimeter lang. Icoon van de stad. Met 465 treden de hoogste kerktoren van Nederland. De reus is oud: de eerste steen is gelegd in 1321. Een jaar eerder was overigens al begonnen met de fundering van bijna vijf meter diep.

Met de hand

Ruim zestig jaar zijn bouwvakkers bezig geweest met het voltooien van de toren. Niet zo verwonderlijk, want elke steen is met de hand omhooggehesen, met behulp van houten hijskranen. Bovendien lag de bouw soms stil. Tussen 1328 en 1342 bijvoorbeeld, toen er onvoldoende geld was om verder te bouwen. In 1382 was de Domtoren klaar. 14 meter lager dan oorspronkelijk was gepland...

De Domtoren heeft verschillende restauraties ondergaan. De eerste grote was tussen 1519 en 1525. Grote zorgen ontstonden na 1 augustus 1674, toen de stad 's avonds rond half acht werd geteisterd door een 'schrikkelijke tempeest'. Een tornado raasde voorbij, met als gevolg dat het middenschip van de Domkerk instortte.

De toren raakte beschadigd, maar bleef gelukkig staan. Geld om de boel op te knappen was er echter niet: het middenschip werd niet herbouwd, de toren raakte in verval. De Domtoren stond in 1833 zelfs op instorten, maar kon tussen 1837 en 1845 toch weer worden opgelapt. Omdat deze oplapbeurt heel slecht was uitgevoerd, was in 1901 een nieuwe restauratie nodig. De laatste grote restauratie ging in 1975 van start.

En nu is de toren weer aan de beurt. De Monumentenwacht Utrecht, die de Domtoren jaarlijks inspecteert, heeft vorig jaar wat uitgebreider onderzoek gedaan dan normaal. Dit gebeurde op

spectaculaire wijze, met inspecteurs die abseilend naar beneden gingen. De Monumentenwacht noemt de onderhoudstoestand 'matig'. Anders gezegd: groot onderhoud is nodig.

Het gaat met name om het vervangen en aanbrengen van voegwerk, het vervangen van natuurstenen onderdelen en het repareren van ijzeren onderdelen. Vooral in de lantaarn (het bovenste gedeelte van de toren) moet veel gebeuren. Wie zich aangesproken voelt: de gemeente is nog op zoek naar een restauratieadviseur/architect die een gedetailleerd restauratieplan opstelt. Voor een frisschen, gaven muur...